

■ آغاز مجلس سوم

هفتم خرداد ۱۳۶۷؛ مجلس ساعت ۸:۱۰ دقیقه کار خود را با پیام امام خمینی و با حضور رئیس جمهوری، رئیس قلمی مجلس، سید احمد خمینی، میر حسین موسوی، آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوانعالی کشور، شورای عالی قضایی، شورای انقلاب فرهنگی، نمایندگان امام خمینی در نهادها، فرماندهان نیروهای انتظامی و نظامی، سفرای کشورهای خارجی مقیم ایران و... روزنامه نگاران شروع می کنند: پیامی که خطاب به نمایندگان مجلس، مطبوعات، مردم و روزندگان بود: «امروز کشور و نظام و مدیریت آن همچون گذشته نیاز به شجاعت در حل مسائل دارد و چه بسا وسوسه ها ما را از رسیدن به اهداف بزرگتری که در پیش رو در نظر داریم محروم کند که امیدوارم این مجلس با هماهنگی و همدلی نمایندگان و نیز با همسویی و ارتباط قوی با مدیران و مجریان و کارشناسان و همچنین با استفاده از نظریات و مشورت با شورای محترم نگهبان بتواند گام های بلندی در حل معضلات محرومان و پابرهنگ ها بردارد و در تنگناها و موانع از قدرت و قاطعیت و سرعت عمل مجمع تشخیص مصلحت که پشتوانه عظیم و بابرکت و پرثمری برای کشور ماست بهره مند شود... صاحبان قلم و مطبوعات نیز به طور جد مواظب نوشته ها و گفته های خود باشند و نمایندگان مجلس نیز به عدالت و عطف و با یکدیگر برخورد کنند و به مسائل دامن نزنند و خصوصاً در اعتبار نامه ها به مسائل شخصی و گروهی نپردازند و در نطق های قبل از دستور و غیر آن به شخصیت و اعتبار نمایندگی توجه کنند... و مردم عزیز ایران بعد از فراغت از انتخابات هم چون گذشته به پشتیبانی مادی و معنوی خود از جبهه های نبرد

و رزمندگان ادامه دهند... رزمندگان عزیز و دلاور ما... سر نوشت جنگ در جبهه ها رقم می خورد نه در میدان مذاکره ها و به یاری خداوند دعای خیر حضرت بقیة الله ارواح فداه حرف آخرمان را با صدامیان و جهانخواران در صحنه جهاد و شهادت می زنیم و از خداوند نیز صبر و مدد می طلبیم». رئیس سنی این دوره از مجلس محمد حسین چهرگانی انزلی و رئیس مجلس اکبر هاشمی رفسنجانی بود که پس از انتخاب وی به عنوان رئیس جمهوری، مهدی کروبی رئیس مجلس می شود و حسین هاشمیان و اسدالله بیات نایب رئیسان مجلس بودند.

مجلس دوم تشکیل شد، در حالی که تضاد بین دو جناح را هم همراه خود به درون پارلمان کشید. مجلس دوم در ابتدای شروع به کار طرح رأی اعتماد به کابینه را تصویب کرد و برخی اصرار داشتند که ماهیت رأی مجلس اول و دوم باهمدیگر متفاوت است و برای همین در ۲۲ مرداد ۶۳ به دولت رأی اعتماد دادند

عصبانی می کرد. بالاخره مجلس دوم در خرداد ۶۷ به پایان رسید با پیام اختتامیه امام و روز هفتم خرداد ۶۷ مجلس سوم کار خود را شروع کرد.

مجلس سوم اختلاف بین جامعه و مجمع

نمای نه چنان دور از فضای سیاسی کشور نشان از تعطیلی حزب جمهوری اسلامی (۱۱ خرداد ماه ۶۶) در آستانه انتخابات مجلس سوم دارد و انشعاب مجمع روحانیون مبارز در اسفند ۶۶ از جامعه روحانیت مبارز؛ و صحنه رقابت انتخاباتی به صحنه رقابت چپ ها و راست ها بدل شده است. یعنی یک سال قبل از انتخابات، روحانیونی

چون حجت الاسلام مهدی کروبی، سید محمد خاتمی، سید محمد موسوی خوئینی ها، محمد رضا توسلی و سید مهدی امام جمارانی، با کسب اجازه از امام خمینی، به عنوان جناح چپ و خط امامی جامعه روحانیت، جدایی خود از آن و تأسیس مجمع روحانیون مبارز را اعلام کردند و در انتخابات سومین دوره مجلس شورای اسلامی، در روز ۱۹ فروردین ۱۳۶۷، مستقل از جامعه روحانیت وارد رقابت انتخاباتی شدند. امام خمینی درباره این انشعاب گفت: «انشعاب تشکیلاتی به معنای اختلاف نیست، اختلاف در آن موقعی است که خدای ناکرده هر کسی برای پیشبرد نظرات خود به دیگران پر خاش کند... البته دوتفکر هست، باید هم باشد... سلیقه های مختلف باید باشد. لیکن سلیقه های مختلف اسباب این نمی شود که انسان با هم خوب نباشد... اگر در یک مجلسی اختلاف نباشد، این مجلس ناقص است، اختلاف باید باشد... لکن نتیجه آن نباشد که ما دودسته بشویم دشمن هم». امام خمینی همچنین، دستور پرداخت کمک مالی ماهانه، به تشکیل جدید را صادر می کند. آنها با اولویت «دفاع از محرومان و مستضعفان و تحقق منشور انقلاب، پشتیبانی از نهادهای اجرایی پیرو خط امام و اقتدار دادن به مجلس با انتخاب صحیح نمایندگان» وارد رقابت انتخاباتی می شوند. اما زمانه، زمان جنگ شهرها بود. رژیم بعث عراق از تاریخ ۱۹ اسفند ۶۶ حمله به شهرها و مناطق مسکونی ایران را با زدن موشک ها و بمباران هوایی آغاز کرد و جمهوری اسلامی ایران به تلافی اقدامات رژیم عراق حمله موشکی به بغداد و چند شهر غیر مذهبی عراق را شروع کرد مجموعه این حملات به جنگ شهرها معروف شد. حملات هوایی و موشکی عراق تا دو ساعت مانده به انتخابات مرحله اول دوره سوم مجلس در تاریخ ۱۹ فروردین ۶۷ ادامه داشت در روز پنجشنبه یک روز قبل از انتخابات مرحله اول مناطق مسکونی شهرهای تهران، اصفهان، کرج و قم را مورد حملات موشکی و تیریز، ایلام، کرمانشاه، زنوز، همدان، کوهستان، مسجد سلیمان، شوش، پلدختر و همدان مورد حملات هوایی قرار گرفت. مجموعه این شرایط و بویژه مسأله جنگ شهرها برخی از مسئولان کشور را وادار کرد تا به محضر امام برسند و از ایشان تقاضا کردند که انتخابات برای یک دوره آرام به تأخیر بیفتد. امام این نظر را با قاطعیت رد و اعلام کردند که انتخابات باید در موعد مقرر برگزار شود.